ואמר רב דימי אמר רבי אלעזר עשו כו'. אע"ג דקתני שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין הוא הדין אם שייר מטלטלין כל שהוא דעבדא נמי כמטלטלי דמי שהרי אינו ממוכר לקרקע וקרו ליה בני אדם מטלטלי. אלמא אע"ג דקתני קרקע לאו דוקא אלא הוא הדין למטלטלי ומתניתין נמי מטלטלי כדי פרנסתו כמקרקעי כדי פרנסתו דמי: **ולא עשו מטלטלי שיור אלא כסוכה.** דתנן גבי דהיא נמסר פאה [פ"ג מ"ו] וכפרקין דלעיל (קנב.) מייתינן לה ופרשינן לה הכותב נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה ואית דמוקי לה תחם בשותפא ופירש רב נחמן כיון שעשאה שותפת בין הבנים אבדה כתובתה דבהיא קרקע כל שהוא שייר לה אלא נתן לבניו מחלה כתובתה ודוקא קרקע כל שהוא אבל שייר לה וכתב לה מטלטלין כל שהוא לא אבדה כתובתה דכתובה עיקרה גובה ממקרקעי ולא ממטלטלי (ג) במסכת כתובות הלכך אמקרקעי סמכה דעתה ולכך לא עשו מטלטלין שיור לכתובתה דאם שייר לה הבעל מטלטלין ונתן לה כשמילא נכסיו לבניו וכתב לאשתו מטלטלין כל שהוא לא אבדה כתובתה: **אמר ליה רב יוסף לאביי.** לעולם אימא לך כל היכא דתני קרקע דוקא הוא והכא גבי עבד היינו טעמא דלאו דוקא דבדין הוא דלא אינבי ליה לאיתני מקרקעי אלא מטלטלי הוה ליה לאיתני בהדיא: **ואיידי דקתני רישא.** במסכת פאה ר' עקיבא אומר קרקע כל שהוא חייבת בפאה ובכורים ולכתוב עליו פרוזבול ולקנות עמהן נכסים שאין להם אחריות בכסף בשטר ובמזוקה דהני כולהו דוקא מקרקעי ולא מטלטלי תנא נמי סיפא קרקע אף ע"ג דהוא הדין בסיפא למטלטלי ומשום סידורא דכל שהן מתנו גבי הדדי. ובוידוי לא גרסי' בסדר המשנה דבשלמא גבי פאה פאת שדך כתיב[ה] קרקע כל שהוא גבי בכורים כתיב[ו] ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ולכתוב עליה פרוזבול הכי תקון רבנן[ז] אם יש לו לאדם קרקע וחכמים פרוזבול למלוה לגבות חובו בשביעית דדמי קרקע כל שהוא חייבת בפאה כו'. לעיל דשלהי לא יחפור (דף כז.) פירשתי לה: **וכל היכא דתני כל שהוא לית ליה שיעורא והא תנן כו'.** ואע"ג דקרקע כל שהוא חייב בפאה היינו כל שהוא דוקא כדאמרינן לעיל בפרק לא יחפור (דף כז. ושם: ד"ה בחטה) היינו משום דמסתבר טפי הכי ובקדושין פ"ק (דף כו.) אתרכתי אם בדיני כל שהוא: **וכמה** כל שהוא **אמר רב מנה ופרם.** ואם תאמר מאי מקשה ליה והלא ודאי הוא חולק על רב דלעיל וי"ל דהכי קאמר מי פליג על רב בכל הני: **מנה ופרם.** שיעור דרבנן ור' דוסא לא ידעינן מנא (ט) ליה: **ואיידי** דקאמר **תנא קמא שיעורא רבה אמרי אינהו שיעורא זוטא.** והא דתנן (כלים פ"ה מ"ח) תנור מחלתו ארנבא וסופו כל שהוא ואמרינן (מולין דף קכד.) מאי כל שהוא טפח איכא (ו) למימר דאיידי דנקט שיעורא רבה נקיט נמי שיעורא זוטא: **עבדא** כמקרקעי דמי או כמטלטלי דמי. לענין מילי דרבנן מיבעי ליה אבל במלתא דאוריתא פשיטא דאיתקוש לקרקעות כדפי' לעיל בפרק המוכר את הבית (דף פח.) על הך מילתא:

אמר

אמר רב דימי בר יוסף אמר ר' אלעזר [א]עשו מטלטלין שיור אצל עבד [ב]ולא עשו מטלטלין שיור אצל כתובה התם בדין הוא דלא ליתני קרקע ואיידי דתנא רישא [ג]רבי עקיבא אומר קרקע כל שהוא חייבת בפאה ובבכורים ולכתוב עליהם פרוזבול ולקנות עמהם נכסים שאין להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה משום הכי קתני קרקע [ד]וכל היכא דתני כל שהוא לית ליה שיעורא והא תנן [ה]רבי דוסא בן הרכינס אומר חמש רחלות גוזזות מנה [ו] מנה ופרם חייבות בראשית הגז וחכמים אומרים [ז]חמש רחלות גוזזות כל שהן ואמרינן [ח]וכמה כל שהן אמר רב [ט]מנה ופרם ובלבד שיהו מחומשות התם בדין הוא דלא ליתני כל שהוא ואיידי דקאמר תנא קמא שיעורא רבה אמר איהו נמי שיעורא זוטרא קרי לה כל שהוא: **פשיטא** אמר [י] מטלטלי לפלניא [יא]כל מאני תשמישתיה קני לבר מחטי ושערי [יב]כל מטלטלי לפלניא אפי' חטי ושערי ואפילו ריחיים העליונה קנה לבר מריחיים התחתונה [יג]כל דמטלטל אפי' ריחיים התחתונה קני איבעיא להו עבדא כמקרקעא או [יד]כמטלטלא דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי תא שמע [טו]המוכר את העיר מכר בתים שיחין ומערות ומרחצאות ובית הבדין ובית השלחין אבל לא את המטלטלין ובזמן שאמר היא וכל מה שבתוכה אפילו היו בה בהמה או עבדים הרי כולן מכורין אי אמרת בשלמא כמטלטלא דמי משום הכי לא מיזדבן ברישא אלא אי אמרת כמקרקעא דמי אמאי לא מיזדבן ואלא מאי כמטלטלא דמי מאי אפי' [טז][אלא] מאי אית לך למימר שאני מטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפי' תימא כמקרקעא דמי שאני מקרקעא דנייד ממקרקעא דלא נייד א"ל רבינא לרב אשי תא שמע [יז]הכותב (לעבדו כל נכסיו) יצא בן חורין שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין ר' שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר כל נכסי נתונין לפלוני עבדי חוץ מאחד מרבוא שבהן ואמר רב דימי בר יוסף אמר רבי אלעזר עשו מטלטלין שיור אצל עבד ולא עשו מטלטלין שיור אצל כתובה ואמר ליה רבא לרב נחמן מאי טעמא עבדא מטלטלא הוא ומטלטלא למטלטלא הוי שיור וכתובת אשה מקרקעא הוא ומטלטלא למקרקעא לא הוי שיור

אמר

ואמר רב דימי בר יוסף אמר ר' אלעזר [א]עשו מטלטלין שיור אצל עבד [ב]ולא עשו מטלטלין שיור אצל כתובה התם בדין הוא דלא ליתני קרקע ואיידי דתנא רישא [ג]רבי עקיבא אומר קרקע כל שהוא חייבת בפאה ובבכורים ולכתוב עליהם פרוזבול ולקנות עמהם נכסים שאין להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה משום הכי קתני קרקע [ד]וכל היכא דתני כל שהוא לית ליה שיעורא והא תנן [ה]רבי דוסא בן הרכינס אומר חמש רחלות גוזזות מנה [ו] מנה ופרם חייבות בראשית הגז וחכמים אומרים [ז]חמש רחלות גוזזות כל שהן ואמרינן [ח]וכמה כל שהן אמר רב [ט]מנה ופרם ובלבד שיהו מחומשות התם בדין הוא דלא ליתני כל שהוא ואיידי דקאמר תנא קמא שיעורא רבה אמר איהו נמי שיעורא זוטרא קרי לה כל שהוא: **פשיטא** אמר [י] מטלטלי לפלניא [יא]כל מאני תשמישתיה קני לבר מחטי ושערי [יב]כל מטלטלי לפלניא אפי' חטי ושערי ואפילו ריחיים העליונה קנה לבר מריחיים התחתונה [יג]כל דמטלטל אפי' ריחיים התחתונה קני איבעיא להו עבדא כמקרקעא או [יד]כמטלטלא דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי תא שמע [טו]המוכר את העיר מכר בתים שיחין ומערות ומרחצאות ובית הבדין ובית השלחין אבל לא את המטלטלין ובזמן שאמר היא וכל מה שבתוכה אפילו היו בה בהמה או עבדים הרי כולן מכורין אי אמרת בשלמא כמטלטלא דמי משום הכי לא מיזדבן ברישא אלא אי אמרת כמקרקעא דמי אמאי לא מיזדבן ואלא מאי כמטלטלא דמי מאי אפי' [טז][אלא] מאי אית לך למימר שאני מטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפי' תימא כמקרקעא דמי שאני מקרקעא דנייד ממקרקעא דלא נייד א"ל רבינא לרב אשי תא שמע [יז]הכותב (לעבדו כל נכסיו) יצא בן חורין שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין ר' שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר כל נכסי נתונין לפלוני עבדי חוץ מאחד מרבוא שבהן ואמר רב דימי בר יוסף אמר רבי אלעזר עשו מטלטלין שיור אצל עבד ולא עשו מטלטלין שיור אצל כתובה ואמר ליה רבא לרב נחמן מאי טעמא עבדא מטלטלא הוא ומטלטלא למטלטלא הוי שיור וכתובת אשה מקרקעא הוא ומטלטלא למקרקעא לא הוי שיור

אמר

אלו מכורים אלא לאו מדקאמר אפי' מכלל דלאו כמטלטלי דמי: אלא מאי אית לך למימר. הא דקתני ליה גבי מטלטלי דקתני אפי'. משום דשאני מטלטלי דנייד כגון עבדים ובהמה דנידי ממטלטלי דלא נידי משום הכי קתני (כו') אפי' מטלטלי דנידי כגון עבדים: אפי' תימא כו' מקרקעי דלא נידי. ומשום הכי לא קתני גבי מקרקעי דמקרקעי דנייד הוא ומשום הכי קתני אפי': מאי טעמא עבדא

מסורת הש"ס

(א) קדושין כו. לעיל כ. פאה פ"ג מ"ו, ד) [עי' תוס' מנחות לט. ד"ה שיר גרדומין], ג) חולין קלה., ד) [חולין קלו: עירובין יד: וש"נ], ה) לעיל קמט. וש"נ], ו) [לעיל קמט: וש"נ], ז) [ל"ל כל נכסיו לעבדו], ח) [וקרא יט], ט) [דברים כו], י) [ניסין לז.], כ) [שם], ל) [שיין לע"ב].

גליון הש"ם

גמרא אלא מאי אית לך למימר כו'. כ"ק דף יב ע"ב: תוס' ד"ה וכל כו' כל שהוא דוקא. לא ידעתי מאי קושית הא פשיטא דכתה פעמים כ"ם הוא דוקא וכו' שיין לומר דמוכרח לומר דלאו דוקא אלא דפרכינן על ר"י דפיק מלשון כ"ם הא מצינו לפעמים דכ"ם לאו דוקא:

הגהות הב"ח

(א) גמרא נחוזת מנה ופרם מנה ופרם מיינות: (ב) שם פסיעת אמר מטלטלאי לפלגיא וכו' כל מטלטלאי לפלגיא וכו' כל מטלטלאי דמעטל אפי' ריחים התחתונה קני: (ג) רשב"ם ד"ה ולא עבו וכו' ולא ממטלטלי כדאמר במס' כתובות: (ד) ד"ה אינבעיא להו וכו' דלבל מלי לאוריתא: (ה) תוס' ד"ה מנה וכו' מנא להו הם"ד: (ו) ד"ה ואיידי וכו' איכא נמי למימר דאיידי:

מוסף רש"י

ולכתוב עליהם פרוזבול. דאמרינן במס' גיטין (לז.) אין כותבין פרוסבול אלא על הקרקע ואם יש קרקע כל שהוא לזה כותבין עליו פרוסבול אף ממון גדול ושוב לא תשמטנו שביעית, דכי תקון הלל פרוסבול משיעבוד קרקעות תקון, דמלוה המגיה היא (קדושין כה: ובגיי"ז לעיל כז. בארוכה). מנה מנה ופרס. כל אחת מנה ואלו ונליר מסכי לא חציב גז, שזו פחותה שבגיזות (חולין קלה.). וכמה כל שהן מנה ופרס. המשנה כולן (שם קלז.). שיהו מחומשות. לכל אחת מהן שבעה קלעים ואלו דהיו לה כולה מנה ופרס, שהמשה מאה זוז, עשרים וחמשה קלעים, הרי ל"ז קלעים ואלו (שם). מכר בתים. דבמיס בכלל עיר, ומכר את אחלריות לא אינקריע לימיתי, דהיינו עיקר עיר, דעיר משמע אחר העיר (לעיל סח.). רבית השלחין. שאין לעיר ומסוכין לעיר (שם). אבל לא את המטלטלין. מאני תשמישתיה, כגון תבוט וכיריס וכל הך מטלטלין דלעיל דאתמרן כהו לא מכר, וכ"ש חיטי ושערי (שם). אפילו היו בה בהמה או עבדים. אין בקרקעין מאני תשמישתיה, ימתחר שהן מטרין וכ"ש חיטי ושערי וכסף וחכל דהוי מטלטלי דלא נידי כדמיכת בגמי (שם). הכותב כל נכסיו לעבדו. רלה לעיל קמט ב.

רבינו גרשום

שייר: אמר ר' אלעזר עשו מטלטלין שיור אצל העבד. דאי אשר מטלטלין כל שהן איכא למימר דהעבד שייר ולא יצא בן חורין אלמא אע"ג דקתני קרקע לאו דוקא קרקע ואם שייר מטלטלין ה"נ דהוי שיור כקרקע. והא משנה הכותב כל נכסיו לעבדו בפאה היא: ולא עשו מטלטלין שיור אצל כתובה. דקי"ל כתובה ממקרקע גביא ותנן הכותב כל נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה דחלק לפניה לבניו והיא שותקת. אם שייר לעצמו קרקע שלא כתב הכל לבניו ואע"פ שכתב לה עם בניו קרקע כל שהוא לא אבדה כתובתה דהאי דשתקה סמכה דעתה לגבות מההוא קרקע דשייר לעצמו. אבל אי לא שייר לעצמו אלא

עין משפט נר מצוה

צא א מי"י פ"ז מהלכות עבדים הלכה ל סמג עשין מז טוש"ע יו"ד סי' רסז סעיף מ:

צב ב מי"י פ"ו מהלכות זכייה ומתנה הלכה י סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' קו סעיף ב:

צג ג ד מי"י פ"י מהל' כלאים הלכה יג סמג עשין קמג טוש"ע יו"ד סי' שנג סעיף ט:

צד ה ו ז ח מי"י פי"ל מהל' זכייה ומתנה הלכה יב יג יד סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמח סעיף י:

רבינו גרשום (המשך)

מטלטלין אבדה כתובתה דלא מצי למימר האי דשתקי דאתנהו מטלטלי סמכה דעתאי דאין כתובה נגבית אלא מן הקרקע והיינו דקאמר ר' אלעזר לא עשו מטלטלי שיור אצל בניו כדי שתהא גובה מהן: אמר ליה לעולם אימא לך כל היכא דתני קרקע הכי דוקא ולא מטלטלי נינהו. ודקשיא לך ממשנה זו ומדרב דימי בר יוסף הא לא קשיא דבדין הוא דלא ליבעי ליה למיתני קרקע גבי עבד כלל אלא איידי דאיצטריך ליה למיתני בסיפא קרקע דלא סגי בלאו הכי תנא ליה ברישא ולא משום דוקא. דתנן ר' עקיבא אמר כו'. ולעולם מתני' דקתני קרקע הכי דוקא ולא הוי מטלטלי שיורי. ומקשי' אליבא דרב יוסף דמתקיף לעיל (מאי שונה) למאן דתני כדי פרנסתו כל שהוא לית ליה שיעורא רבה והתנן חמש רחלות גוזזות מנה ופרס. כלומר כל אחת גוזזת משקל מנה ופרס דהיינו משקל ליטרא וחצי חייב בראשית הגז. וחכ"א חמש רחלות גוזזות כל שהוא. ואמרי' מאי כל שהוא ואמר רב מנה ופרס דבין כולן גוזזות משקל ליטרא ומחצה ובלבד שיהו מחומשות שלא תהא בהמה ובהמה גוזזת פחות מחומש של מנה ופרס אלמא אע"ג דקתני כל שהוא את ליה שיעורא כדאמר מנה ופרס ורבי מתני' אע"ג דקתני קרקע כל שהוא את ליה שיעורא וקשיא לרב יוסף. ומשני לעולם כל היכא דקתני קרקע כל שהוא הכי דוקא והכא טעמא מאי משום ליה שיעורא שיעורא איידי דתנא ליה רישא שיעורא רבה חמש רחלות גוזזות מנה ופרס תנא נמי סיפא שיעורא זוטא ולא משום דוקא: שכיב מרע שאמר מטלטלי נתנין לפלוני יהבינן ליה כל מאני תשמישתא. כגון כל תשמישי הבית: לבר מחטי ושערי. דלאו לתשמישי הבית דמיין: אבל אי אמר כל מטלטלי. כל מה שיש לו המטלטל: אפי' ריחיים העליונים. דמטלטלי הוא לבר מריחיים התחתונה. דקביעא בקרקע הוא ולאו מיטלטל. אבל אי אמר כל דמיטלטל כלומר כל דמצי למיטלטל אפי' ריחיים התחתונה משום דאפשר לחופרה מן הקרקע ותהא מיטלטל: איבעיא להו עבדא כמקרקע. ואי אמר כל מקרקעי לפלוני יהיבנא ליה אפי' עבדא: אי כמטלטלי דמי. ואי אמר כל מטלטלי לפלוני יהבינן ליה עבדא: ת"ש כו'. הנהו כולהו בקרקעות הוו: בית השלחין. מקוה מים שמשקה ממנו בית השלחין: מאי אפי'. הכי צריך ליה למיתני ובזמן שאמר הוא וכל מה שבתוכו היו בה בהמה העבדים הרי

אמר ליה אנן משום דלאו כרות גיטא מתנינן לה. שכן הסיב רב נחמן לרבא אבל רב אשי לא היה אומר מסברא דנפש׳ וה"נ משמע בפ"ק דגיטין (דף ט. ושם) דפריך התם דרב נחמן אדרב נחמן ומשני משום דלאו כרות גיטא אלמא משמע דרב נחמן גופיה הוא דקאמר הכי. ר"ת:

ואלו הן שב"מ וכו׳. והא דלא חשיב הא דתניא לעיל בפרק יש נוחלין (דף קנב.) הכותב כל נכסיו לאשתו ולא (ו) עליה שטר חוב ר׳ אליעזר אומר תקרע כתובתה כו׳ וכל נכסיו קאמר התם וקאמר התם נמי בתר הכי דניחא לה לתיפוק קלא עלה דכתב ניהלה לכולהו נכסי איכא למימר דכולהו נכסים לאו דוקא שאין צריך אלא יותר מכתובתה מ"מ בפלוגתא לא קא מיירי ואע"ג דשטר מברחת נמי איכא פלוגתא בכתובות (דף עט.) כמו שהביא רבינו שמואל מכל מקום היכא דגליא דעתה דמשום אנסובי הוא מודו כולי עלמא כדקאמר לקמן: **מטלטלין** ואיתנהו בעינייהו הוי שיור. פירוש שיתלה לכתובה כדאמר אמימר בפ׳ אע"פ (שם נה.) כדפי׳ רבינו שמואל ולא דמיא להא דאמר לעיל בפרק יש נוחלין (דף קנב.): מטלטלי קאמרת מטלטלי לא קאמינא פי׳ דמטלטלין לא הוי שיור לכתובה דהכא מיירי במטלטלין שיתלה לכתובה וכדפירש רבינו שמואל ואומו ודאי הוי שיור:

כי הא דרב פפא הוו ליה תריסר אלפי כו׳. פירשתי לעיל בפרק המוכר את הספינה (דף עז:) וגם הביא דשני שטרות הם פירשתי שם: איבעיא

אמר ליה אנן משום דלאו כרות גיטא מתנינן לה אמר רבא אמר רב נחמן חמשה עד שיכתבו כל נכסיהם ואלו הן שביב מרע עבדו אשתו ובניו מברחת שביב מרע דתנן[6] שביב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים ושייר קרקע כל שהוא מתנתו קיימת לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו קיימת עבדו דתנן [7]הכותב כל נכסיו לעבדו יצא בן חורין שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין אשתו דאמר רב יהודה אמר שמואל [8]הכותב כל נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפטרופא בניו דתנן [9]הכותב כל נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה מברחת [10]דאמר מר [11]מברחת צריכה שתכתוב כל נכסיה [12]ובכולהו (6) מטלטלי הוי שיור לבר מכתובה דאמקרקעי תקינו רבנן ממטלטלי לא תקון רבנן אמימר אמר מטלטלי דכתיבי בכתובה ואיתנהו בעינייהו הוי שיור [13]אמר נכסי לפלניא [14]עבדא איקרי נכסי דתנן [15]הכותב כל נכסיו לעבדו יצא בן חורין [16]ארעא איקרי נכסי דתנן [17]נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה [18]גלימא איקרי נכסי דתנן [19]ושאין להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה [20]זוזי איקרי נכסי דתנן [21]ושאין להן אחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה כי הא [22]דרב פפא הוו ליה תריסר אלפי זוזי בי חוזאי אקנינהו ניהליה לרב שמואל בר אחא אגב אסיפא דביתיה כי אתא נפק לאפיה עד תווך [23]שטרא איקרי נכסי [24]דאמר רבה בר יצחק שני שטרות הן אמר זבו בשדה [25] זה לפלוני וכתבו לו את השטר חוזר בשטר ואינו חוזר בשדה על מנת שתכתבו לו את השטר חוזר בין בשטר בין בשדה ורב חייא בר אבין אמר רב הונא שלשה שטרות הן תרי הני דאמרן אידך אם קדם מוכר וכתב את השטר כאותה ששנינו כותבין

דאגן משום דלאו כרות גיטא [גיטין מא.]: וכיון דיש לנבעל העבד זכות בשטר שכתוב בו דבעינן גט כריתות [גיטין מא.] וכיון דיש לנבעל העבד זכות בשטר שכתוב בו שייר קרקע ומטלטלי לעלמו לא הקנה לו השטר לגמרי שגם זכות האדון כתוב בו הלכך לא קרינא ביה גט כריתות [דברים כד]. כענין זה פירש רבינו חננאל ורבותי שבלוניי"ל וגם יש לפרש כך לעולם עבדא כי מקרקעי דמי. (ג) וגבי גט אמאי חשבינן אפי׳ מטלטלין שיור אבל עבד היינו טעמא משום דכריתות גמור בעינן וכיון שזה שייר מטלטלין מאן לימא לן דלא היה בדעתו לשייר העבד בכלל המטלטלין אחרי שלא פירש מה הן המטלטלין ששייר ואע"ג דבדוכתא אחרינא עבדא כמקרקעי דמי מיהו גבי כריתות לאו כריתות הוא: **אמר רבא א"ר נחמן חמשה.** נותני מתנה הן אאין דינן חלוק מנותני מקצת עד שיכתבו כל נכסיהם ואז דינן חלוק ממשייר קצת ממנו וכגון שלא שיירו כלום אפי׳ במטלטלין דדמסיק בסיפא לגבי מכתובת אשה במקרקעי הוי שיור ולא מטלטלי: **ואלו הן שביב מרע עבדו אשתו ובניו מברחת.** והשתא מפרש להו ואזיל שביב מרע כו׳ וכולהו כגבי מפורשים בפרק זה(ו) ובים נוחלין(ז) לגבי ממברחת ולקמן בסמוך אפרשנה: **בניו דתנן הכותב נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה.** אבל שייר לא אבדה דמגו דנתתא אהאי שיורא בשביל כתובתה נתתא נמי אכולהו נכסי כדאמר בים נוחלין(ז) הוא דפלגינהו לנכסיה לאתתיה ולבניה שייר חד דיקלא וכו׳ ואסקי׳ התם מגו דנתתא לדיקלא נתתא נמי אכולהו נכסי: **מברחת דאמר מר כו׳.** כלומר אשה אלמנה שיש לה נכסים ודעתה ליגשא ורוצה להבריח נכסיה מבעלה שלא יהא זכאי בנכסיה ואם תתאלמן או תתגרש יחזרו לה נכסיה ואם לא הוליאתן מרשותו קודם שואין יזכה בהן בעל ואמרינן בכתובות גריכה שתכתוב כל נכסיה לאחר סתם כיון דלא שיירה מידי אין סהדי דלא נתנה לו אגב אסיפא דביתיה. מפתן ביתו, דמתיבר לקרקע הוא ומקרקע

צה א ב מי׳ פ״ו מהל׳ זכיה ומתנה הל׳ יב סמג עשין פב ולאוין קפ טוש״ע אה״ע סי׳ ל פ״ז: **צו** ג ד ה ו ז ח מי׳ שם פי״ח הלכה עו אמג עשין פב טוש״ע חו״מ סי׳ רמח סעיף יא:

גליון הש"ם

גמרא אמר נכסי לפלניא. כתוס׳ לעיל דף סב ע״א ד״ה ולי היה להם הגירסא כאן אמר כל נכסי:

הגהות הב"ח

(א) גמ׳ וכולהו ממטלטלי הוי שיור לבר מכתובה דמקרקעי תקינו: (ב) שם זכו בשדה זו לפלוני: (ג) רשב״ם ד״ה דאגן משום וכו׳ כי מקרקעי דמי הכ״ת לגבי גט אמאי: (ד) ד״ה כי הא דרב פפא וכו׳ מיירי נמי במעות דמעות כל״ל ותיבת ומגלן נמחק: (ה) ד״ה עד תווך מקום. נ״ב והכי איתא בפרק כמות כותים דף נ״ג רב פפא מיקלע למחוז כו׳: (ו) תוס׳ ד״ה ומאו וכו׳ ולא עליו שטר חוב ר׳ אליעזר אומר תקרע מתנתה ותעמוד על כתובתה וחכמים אומרים תקרע כתובתה כו׳ ולא נכסיו:

רבינו גרשום

כמטלטלי הוא. אלמא דבהדיא הוא דכמטלטלי דמי: אמר ליה לעולם מהא ליכא למשמע מינה דכמטלטלי דמי. דהכא מאי עשו מטלטלי שייר שלא יצא לבן חורין לאו משום הואיל דשייר מטלטלי איכא למימר איהו הוא. אגן כרות גיטא בעינן כלומר גט שחרור כרות בעינן וספר כריתות שכרות לגמרי ולא משייר כלום וכיון דשייר משום הכי קתני ולא יצא בן חורין ולאו משום דאתי לסידק מינה דלהוי כמטלטלי ולעולם אימא לך כמקרקעי דמי: אמר רב נחמן ה׳ דברים הן. שאין מעשיהן מעשה עד שיכתבו כל נכסיהן: אלו הן כו׳ לא עשאה אלא אפטרופא. שיחלקו לה כבוד ואם שייר קרקע כל שהוא שלא כתב לה הכל שלה דאיכא למימר מדשייר הקנה לה הכל והאי שיור לצורך היורשין שייר: אבדה כתובתה. במחלק לפניה והיא שותקת דכיון דלא שייר לעצמו כלום וכתב לה קרקע כל שהוא והיא שתקה אבדה כתובתה: מברחת. כגון בתולה או אלמנה שרצתה להנשא והיו לה נכסים וכתבתן לאחר כדי להבריח מבעלה שלא יקנה אותן עמה על מנת כן אם תנשא שיהיו כולן שלו ואם לאו שיחזרו לה הנכסים לצרכה ולא לאותו מקבל מתנה. שהיא תכותב לו כל נכסיה דאי שיירה כלום ונישאת וגבה בעלה מידו דאיכא למימר מדשיירה הא שיירה נמי כל הנכסים ולא נתנתן לו. ואיכא דאמרי אי נתנה כל נכסיה לו אם תתאלמן יכולה לחזור בהן דכירודע דלא נתנה לו אלא כדי להבריחן מבעלה. ואי שיירה שלא כתבה הכל אמרינן דקנה האי דכתבה לו האיל דשיירה. ובכולהו הני חמשה דאמר אי שיירי מטלטלי הוי שיור ואיבדו לבד מכתובת האשה דאע"ג דשייר מטלטלי לא הוי שיור ולא כלום היא ולא אבדה כתובתה. ו) הואיל וכתב לה קרקע כל שהוא דמחלה. אפי׳ שייר מטלטלי ואיתנייהו בעינייהו כמקרקעי דמי והוי שיור הואיל ואיתנייהו בעינייהו ולא אבדה כתובתה דהאי דשתקה דסמכה דעתה למיגבי מינייהו: שכיב מרע שאמר כל נכסי לפלוני. עבדא איקרי נכסי דתנן כו׳: אסיפא דביתיה. בקצת סוף כיתו׳: עד תווך. עד אותו מקום מרוב שמחה שהביא לו: ב׳ שטרות. כלומר משני ענינים הן השטרות. אם אמר זכו בשדה זו לפלוני: ואינו חוזר בשדה. משום דהשתא לא תלי הזכיה בשטר דמעיקרא קאמר זכו וזכין לו לאדם שלא בפניו. ואם אמר על מנת שתכתבו לו את השטר זה דהשתא תלי הזכיה גם בשטר חוזר בזה ובזה. כל דלא אתא לידא דמקבל

ו) נראה דחסר כאן וא״ל דאמקרקעי תקינו רבנן: הואיל וכתב לה וכו׳.

לעזי רש"י

אריי״ר. רכוש.

מוסף רש"י

שביב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים. ראה לעיל קמו ב. הכותב כל נכסיו לעבדו. ראה לעיל קמט ב. הכותב כל נכסיו לאשתו. בלשון מתנה (לעיל קלא:) לא עשאה אלא אפוטרופא. לסמיכת ולהוליא ואע״פ שנתנו לה בלשון מתנה לא קנתן, ואין טעם בדבר אלא כך תקנו, דהפקר ב״ד הפקר (גיטין יד.) דאומר הדעת הוא לאין אדם מניח את בניו ומוחן את הכל לאשתו, ולא נתכוין אלא לעשותה אפוטרופא כדי שיתלקו לה בניו כיבר, משום דאוקי אנהונו נכסי ברשותה לפרנסם מהם כפי אומר דעתה וייניו כפופים לה, ומני לה מהני אלא מילי דשיינהו רבנן דהאכלנה בלא טעמא, דדברי נבואה הם, לפי שאנו מניחין מה שנתנו בשטר בהליא שנתן לה הכל ליולך אחר אומר דעתנו (לעיל קלא:). הכותב כל נכסיו לבניו. ראה לעיל קנב ב. נכסים שיש להן אחריות. הינו קרקעות, שאחריות כל אדם עליה והעשה בחכיר עליהן, לפי שקיימין ועומדין לעיכוך נמכרין עליהן (קדושין כו:). שקיימין לעולם (לעיל פו:). בכסף. נתתן מעות (שם). ובשטר. אם כתב שדי מכורה לך או נתונה לך ומסר לו את השטר (שם). ובחזקה. דפק בה פורטא או דיש אמלגי או נעל לו פרק כל שהוא (קדושין כו:). ושאין להן אחריות. מטלטלי, אין נקנין אלא במשיכה. שמוסכן לרשותו או לרשות שם לו חלק בו, כגון שימעה ואחר שהוסתפין, וכל שכן בהגבהה, דהגבהה קונה בכל מקום ובכל דבר, דמסהגניהה הגיחה ברשותו אמילו בלא משיכה, כן נראה לי (לעיל פו:). נקנין עם נכסים שיש להן אחריות. בדבר שהוא קנין לקרקע ואינו קנין למטלטלין (ב״מ מו:) אם מכר מטלטלין עם קרקע, כיון שקנה לוקח את הקרקע נאחד משלקה קנינים, נקנין מטלטלין עמה (קדושין כו. ובגיר״ז ב״ק יב.). שהמטלטלין אין נקנין אלא במשיכה וקרקע נקנה בכסף, ואם מכר לו קרקע ומטלטלין יחד, כיון שנתן דמי הקרקע לו מסר לו שטר מכירת קרקע לו החזיק בקרקע מדעת מוכר, נקנו המטלטלין בלא משיכה (לעיל נה:). אקנינהו ניהליה לרב שמואל. שהיה הולך לשם, כדי שיגיעם לו, שאילו לא הקנה לו לא היה יודעם לו מי שהפקדון אצלו, שאם יאבדו בדרך יחזור רב פפא ויתבעם לו (ב״מ מו:). אגב אסיפא דביתא. מתפן ביתו, דמתיבר לקרקע הוא ומקרקע

הוא, כך שמעתי, ל״ת פיפא דבמתן, סוף בית, הקנה לו זרוע אמת (ב״ק קד:) סף ביתו מקרקע כדי שיכיאם לו, וחיינו הרשאה, ואילו לא אקנינהו ניהליה לו הוו יהבי ליה דלא ליחייבו בגזלנא דאוכלא דאוכלא כדאמר בב״ק (לעיל עז:). נפק לאפיה. הלך לקראתו, עד תווך. שם מקום (ב״ק קד: וב״מ מו.) שהיא שמת שהבאיל לו מעותיו (ב״ק קד:) ולאמשיגינו אתא דמשום קנין זה מסרו לו המעות, דכיון דנפק לאפיה שמעינן דהכיל המעות (לעיל עז.). שני שטרות הן. שני דינין אלוקין בשטר (קדושין כז.). זכו בשדה זו לפלוני. המחוקן בה לגרמו לו (שם) אי מקנה לכם כסולה זה שדה זו לצורך פלוני והן קנו לאותו פלוני כמו שלוה להם (לעיל עז.). וכתבו לו את השטר. לרמיה בעלמא (קדושין כז.). חוזר בשטר. אם אומר אין לנוני שהתא לו לאיה נידו (שם) ואפילו אמר כתבו ותנו, דכל דאן שלא בא ליד מקבל מתנה יכול זה לבעקור אליאומו, דאין עושין שטר בעל כרחו אל נתן, דאם יעבה כחו במתנה בעל פה לא ניתן ליה דמיהו מתנה בשטר, ואע״ג דאמר בחזקה הבחיה (מ.). קנין בפני שנים ואין צריך לומר לאחיו, דשמה קנין לכתיבה עומדת, הני מילי שתמת, דמסתמא ניתן ליה לנקנה שיתבעו שטר לקונה, אבל היכא דמחי לא כתבינן בעל כרחו (לעיל עז.). ראינו חוזר בשדה. שכבר זכו וזכין לו לאדם שלא בפניו (שם). על מנת שתכתבו לו את השטר. חוזר אף בשדה. שהרי לא עשאן שלומין לזכות אלא עם השטר והרי חוזר לו בשטר (קדושין כז.). הכי קאמר לא חוכה עד שיבא השטר לידו (לעיל עז.). אם קדם מוכר. קודם נתינת הכסף או קודם שהחזיק (קדושין כז.). וכתב את השטר. מי שלריך למעות ורוצה למכור מוכרינו לאחרינו ופעמים שהוא מוצא סופר וכותב שטר מכירה כדי שיבא מזומן ליתנו לוקחו כל שעה שירצה למכור (לעיל עז.). כאותה ששנינו. שמותר לעשות כן אע״ג דמיחזי כשיקרא, דאין כאן הפסד לשום אדם אלא לוקחו מזה המוכר, יאם הוא לא מיחיבו לכתבו אלא מן לא מיחיבו לכתבו אלא מן לא מיחיבו לכתבו (לעיל עז.).

ח) [לעיל קמו:] פאה פ״ב מ״ג. ט) [לעיל קמט: וש״נ], ג) [לעיל קלא: קמד. גיטין יד.]. ד) פאה שם לעיל קלב., ה) כתובות עט. [עי׳ רשב״ם]. ו) [לעיל קמט: וש״נ]. ז) קדושין כו., ח) שם, ט) שם, י) לעיל עז: כ״מ מו. כ״ק קד: ע״ש, כ) קדושין כו. ע״ש לעיל עז. ע״ש, ל) [שביב מרע לעיל קמו: עבד לעיל קמט:]. מ) [אשה לעיל קלא: בן לעיל קנב.]. נ) [לעיל קנב.].

א)כותבין שטר למוכר ואע"פ שאין לוקח עמו כיון שהחזיק זה בקרקע נקנה שטר בכל מקום שהוא וזו היא ששנינו נכסים שאין להן אחריות נקנין עם הנכסים שיש להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה אבהמה איקרי נכסי דתנן ב)בהמקדיש נכסיו והיתה בהן בהמה ראויה לגבי מזבח זכרים (א) עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים געופות איקרי נכסי דתנן ג)דהמקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראויין לגבי מזבח יינות שמנים ועופות התפלין איקרי נכסי דתנן ד)המקדיש נכסיו ומעלין לו תפלין איבעיא להו ספר תורה מאי (ב) כיון דלא מזדבן זדאסור לזבוניה לאו נכסי הוא או דלמא ה)כיון דמזדבן חללמוד תורה ולישא אשה נכסי הוא טתיקו (סימן זוטרא אימיה דעמרם מתרתי אחוותא רב טובי ורב דימי ורב יוסף) אימיה דרב זוטרא בר טוביא (ג) כתבינהו לנכסה לרב זוטרא בר טוביא דבעיא לאנסובי ליה לרב זביד איתנסיבא ואיגרשה אתיא לקמיה דרב ביבי בר אביי אמר משום אנסובי והא אינסיבא אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע ו)משום דאתו ממולאי אמריתו מילי מולייתא אפילו למאן דאמר מברחת קני הני מילי היכא דלא גליא דעתה יאבל הכא גליא דעתה דמשום אינסובי הוא והא אינסיבא ואיגרשה ז)אימיה דרמי בר חמא ח)באורתא כתבתינהו לנכסה לרמי בר חמא ט)בצפרא כתבתינהו לרב עוקבא בר חמא אתא רמי בר חמא לקמיה דרב ששת אוקמיה בנכסי אזל רב עוקבא בר חמא קמיה דרב נחמן אוקמיה בנכסי אתא רב ששת לקמיה דרב נחמן אמר ליה מאי טעמא אוקמיה מר לרב עוקבא בר חמא אי משום דהדרא בה והא שכיבא אמר ליה הכי אמר שמואל כל שאילו עמד חוזר חוזר במתנתו אימור דאמר שמואל לעצמו לאחר מי אמר אמר ליה בפירוש אמר שמואל לבין לעצמו בין לאחר אימיה דרב עמרם חסידא הוה לה מלוגא דשטראי כי קא שכבא אמרה ליהוי לעמרם ברי אתו אחוה לקמיה דרב נחמן אמרו ליה י)והא לא משך אמר להו כ)דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו אחתיה דרב טובי בר רב מתנה כתבתינהו לנכסה לרב טובי בר רב מתנה בצפרא לפניא אתא רב אחדבוי בר רב מתנה בכה לה אמר לה השתא אמרי מר צורבא מרבנן ומר לאו צורבא מרבנן כתבתינהו ניהליה אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה הכי אמר שמואל כל שאילו עמד חוזר במתנתו אחתיה דרב דימי בר יוסף הוה לה פיסקתא דפרדיסא כל אימת דהות חלשא הוה מקניא ליה ניהליה

וכי

רשב"ם

כותבין שטר למוכר אף על פי שאין כו' דאינו חוב אלא למוכר וכיון שהוא רוצה (ד) יכתוב לו: **כיון שהחזיק זה בקרקע כו'.** מסקנא דמילתא דרב הונא היא אם קדם מוכר וכתב לו את השטר ואח"כ מכר לזה את השדה כיון שהחזיק הלוקח בשדה נקנה לו השטר בכל מקום (ה) דאין אדם יכול לעכבו דלדעת כן מכר לו את השדה שיזכה הלוקח בשטר הנכתב לו לשמו וכשהחזיק בשדה נקנה לו השטר כדתנן ל) נכסים שאין להן אחריות כו' אלמא שטר מיקרי נכסים שאין להן אחריות: **דתנן.** במסכת שקלים בפ"ד (משנה ז) המקדיש נכסיו והיה בהן בהמה הראויה על גבי המזבח זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהם יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית ר' יהושע אומר זכרים עצמן כו' ובמס' תמורה (דף לא:) מפרש פלוגתייהו: **יינות שמנים כו'.** גם זו שנויה במסכת שקלים: **דתנן.** במס' ערכין המקדיש נכסיו מעלין לו תפילין כלומר אף תפלין הקדש ומעלין לו בדמים ופודן בשוויהן. אלמא מדחל עלייהו הקדש מיקרי נכסי שהרי נכסיו הקדיש: **ספר תורה.** מי מיקרי נכסי כתפילין דמו או דלמא תפילין היינו טעמא דהוי מלבוש אבל ספר מצוה היא ולא נכסי ואע"פ שיכול למכרו לא מיקרי נכסי תיקו: **משום דקבעי לאינסובי לרב זביד.** וכן פירשה לו בהדיא כדמוכח בסיפא דגליא דעתה משום דבעיא לאינסובי היא נותנת לזה דאין זה אלא להבריח מבעלה: **ואיגרשה.** ותבעה נכסה מבנה: **והא אינסיבא.** והפסידה דקנה בנה ולא אהני גלוי דעתה אלא להכי שאילו לא היתה ניסת לרב זביד לא תתקיים המתנה אבל השתא דאינסיבא נתקיימה המתנה: **ממולאי.** דאביי אביו ממשפחת בית עלי כדאמרינן (ר"ה דף יח.) אביי מ) ורבא ממשפחת בית עלי קאתו וזהו שם מקומן (ו) בבראשית רבה [פרשה נט] ר' מאיר אזל לממלא ראה אותן שהם שחורי ראש כו': **מילי מולייתא.** בעלי מומין שאין בהן ממש כמו שקל מוליא ושדא בגלא גבשושית (לעיל דף נד.): **אפילו למאן דאמר מברחת קני.** יש מפרשים היינו גבי ההוא מעשה דאימיה דרב שמואל בר אבא מאקרוקניא בפרק החובל (ב"ק דף פח.) ולאו מלתא היא דהתם בחיי בעלה כתבה נכסי מלוג שלה לבנה לזכות בהן אחר מיתת בעלה נ). והכי מפרשינן לה אפי' לרבנן דפליגי ארשב"ג בכתובות בפרק האשה שנפלו לה נכסים (דף עט.) ואמרי רצה משחק בה ומעכב המתנה לעצמו וקנה הכל ולעיל [קנ:] פרישית לה: **הני מילי.** דאמרי רבנן רצה משחק בה וקנה היכא דיהבא סתמא ולא גליא דעתה דמשום אינסובי הוא ולא נודע שלהבריח מתכוונת: **אבל הכא גליא דעתה דמשום אינסובי.** מברחת מבעלה ולדעת כן שיחזרו לה אחר גירושין והרי אינסיבא ואיגרשה הכא מודו רבנן דלא קני אלא יחזרו לה נכסים כדאמרינן נמי התם [כתובות שם] עד שתכתוב מהיום ולכשארצה דכיון דגליא דעתה כמאן דכתבה ליה הכי דמי: **אימיה דרמי בר חמא כו'.** ומסקנא אחרון קנה משום [...] מראשון. ובפרק מי שהיה נשוי בכתובות (דף נד:) איכא (ז) מעשה אחריני אימיה דרמי בר חמא בצפרא כתבתינהו לנכסי לרמי בר חמא ולאורתא כתבתינהו לרב עוקבא אתא רמי בר חמא לקמיה דרב ששת אוקמיה בנכסי אתא רב עוקבא בר חמא לקמיה דרב נחמן אוקמיה בנכסי ומסקנא שודא דדייני ולהקדמה לא חיישינן הואיל וביום אחד נכתבו מיהו ההוא מיבעיא לן לאוקמה במתנת בריא והא דהכא בשכיב מרע ובשכיב מרע לא שנא ביום אחד לא שנא בשני ימים אחרון קני דהא הדר ביה מקמיה: **והא מתה.** דבשלמא אם לא מתה תנן [לעיל קמו:] לא שייר קרקע כל שהוא אין מתנתו מתנה וכמו שחזרה מן הראשון כשנתנה לשני תחזור בה מן השני נמי אם תרצה אבל עתה שמתה תתקיים מתנה ראשונה ויקנה ראשון שהרי היא נתנה במתנת שכ"מ ודבריה ככתובין וכמסורין כשמתה ולא אמרינן דייתיקי מבטלת דייתיקי [עי' לעיל קלה:] והכי סבירא ליה: **כל שאילו עמד כו'.** וזאת האשה מאחר שאם עמדה היתה חוזרת הועילה חזרתה מן הראשון אע"פ שמתה וקנה שני וכן הלכה: **אימור דאמר שמואל לעצמו.** היכא דחזר בו החולה ושייר לעצמו ולא נתנה לאחרים הויא חזרתו חזרה אע"ג דמית אבל הכא דחזר בו מראשון ונתן לאחר שמא לאו חזרה גמורה היא: **מלוגא דשטרי.** כרך של שטרות. אי נמי נרתיק מלא שטרות: **הני לעמרם בני.** כגון שקנו מידה אי נמי בלא קנין וכגון דלא שיירה מידי: **והא לא משך.** רב עמרם האי מלוגא דשטרי בחייה: **השתא אמרי.** כולי עלמא שאמרי שנתנת לו מתנה הוי צורבא מרבנן: **הכי אמר שמואל כל שאילו עומד חוזר כו'.** ובתרא קני: **פיסקתא.** כמו פיסקא (ח) חתיכת קרקע:

תוספות

איבעיא להו ספר תורה מאי. ואם תאמר מאי קמיבעיא ליה על כרחך הוא בכלל נכסים שאין להם אחריות דנקנין במשיכה או (ט) נכסים שיש להם אחריות שנקנין בכסף בשטר בחזקה דמי נפיק מביניא ואומר ר"י דאע"ג דהוי לענין קנייה כנכסים שאין להם אחריות מ"מ לא הוי בכלל נכסים לפי שאינו יכול למכרו אלא ללמוד תורה ולישא אשה כדאמר בפרק בתרא דמגילה (דף כז.). מ"ר:

אפילו למאן דאמר מברחת קנה כו'. צריך לומר דמיירי במקצת נכסים דאי בכל נכסים פשיטא דלא קנה כדמוכח בפרק האשה שנפלו (כתובות דף עט.) דלא פליגי אלא במקצת נכסים אבל בכל נכסים לא פליגי: **גליא** דעתה דמשום אינסובי הוא והא אינסיבא ואיתגרשה. וכן גורס ר"ח ואינו נראה לר"י דהא משמע דהוי טעמא משום דמיגרשא אבל אם היתה תחת בעלה קנה ואילו בפ' האשה שנפלו (שם וע"ש) משמע דאפי' כשהיא תחת בעלה לא קנהו (י) לוקח דפריך התם וכי מאחר דלא קנהו לוקח ליקנינהו בעל ומשני תקנתא דרבנן שעשאוהו כגון שמכרתם מיהו י"ל דמכל מקום נהי דלא קני בעל ולוקח מכל מקום ברשות המקבל מתנה הם עד שתתגרש. מ"ר:

מתה

מסורת הש"ס

א) לעיל עז: לקמן קסו:, ב) שקלים פ"ד מ"ז זבחים קג. תמורה כ. לא:, ג) שקלים פ"ד מ"ח, ד) ב"ק קב: ערכין כג, ה) [מגילה כז.], ו) לעיל קלו: ב"מ קט. יבמות עו. כתובות פה. [עירובין כה:], ז) כתובות נד: [ע"ש בתוס'], ח) [בשאלתות פ' וחי איתא בצפרא], ט) [שם איתא באורתא], י) [עי' תוס' לעיל פו. ד"ה אבל], כ) [לקמן קעה. גיטין יג. טו.], ל) [קידושין כו.], מ) נ"א ורבה, נ) [אחר מיתתה רש"ס].

גליון הש"ס

גמרא והא לא משך. עי' לעיל דף עז ע"א תוס' ד"ה אמר:

הגהות הב"ח

(א) גמ' זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו: (ב) שם ס"ת מאי (כיון דלא וכו' נכסי הוא) תא"מ ונ"ב ס"א נמחק כל זה: (ג) שם כתבתינהו לנכסה לרב זוטרא וכו' אינסיבא ואיגרשה אתיא: (ד) רשב"ם ד"ה כותבין כו' וכיון שהוא רוצה כותבין לו: (ה) ד"ה כיון וכו' בכל מקום שהוא דאין: (ו) ד"ה ממולאי וכו' שם מקומן כדאיתא בבראשית: (ז) ד"ה אימיה וכו' מעשה אחריני אימיה דרמי בר חמא. נ"ב ע"ל בפרק חזקת דף ל"ה בפי' ר"ש: (ח) ד"ה פיסקתא כמו פיסקא. נ"ב ע"ל בדף סח ע"ב ודף קמג ע"ב: (ט) תוס' ד"ה איבעיא להו וכו' במשיכה או בכלל נכסים שיש להם: (י) ד"ה גליא וכו' לא קנהו לא בעל ולא מקבל מתנה דפריך התם וכו' ומשני תקנתא דרבנן שעשאוהו כנכסים שאין ידועים לבעל מיהו י"ל:

מוסף רש"י

כותבין שטר למוכר. שדי מכורה לפלוני, ולא אמרינן שטר מוקדם הוא כיון דקנו מניה מהשתא, או נמי בדלא כתבי עדיו בחתומיו וכן לו (קידושין כו.). כיון שהחזיק כו'. רב הונא בר אבין אמר לה ולהכי נקט בקרקע (שם). נקנה השטר. כגון שאמר לו זה קני קרקע בחזקה והשטר עמה (שם). המקדיש נכסיו. לבדק הבית (זבחים קג.). ראויה לגבי מזבח. תמימים (שם). זכרים עולות. דקי"ל במתורה (לג.) התמימים תמימים לבדק הבית [...]

עין משפט נר מצוה

צז א מיי' פי"א מהלכות זכיה ומתנה הלכה טו סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמח סעיף יא:

צח ב מיי' פ"ה מהלכות ערכין הלכה ז סמג עשין קלא:

צט ג מיי' פי"א מהלכות זכיה ומתנה הל' טו סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמח סעיף יא:

ק ד מיי' פ"ה מהלכות ערכין הלכה ח סמג עשין קלא:

קא ה מיי' פי"א מהל' זכיה ומתנה הל' טו סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמח סעיף יא:

קב ו מיי' פ"ו מהלכות ערכין הלכה ג סמג עשין קלב:

קג ז ח מיי' פ"י מהלכות ס"ת הלכה ב סמג עשין כה טוש"ע יו"ד סי' ער סעיף א:

קד ט מיי' פי"א מהלכות זכיה ומתנה הל' טו סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמח סעיף יא:

קה י מיי' פ"ו שם הלכה יב ועי' במגיד משנה סמג לאוין פא טוש"ע אה"ע סי' צ סעיף ז:

קו כ ל מיי' פ"ט מהל' זכיה ומתנה הלכה טו סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רנ סעיף יג:

קז מ מיי' פ"י מהלכות זכיה ומתנה הל' א סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רנג סעיף כ:

רבינו גרשום

מתנה: וזו היא ששנינו נכסים שאין להם אחריות. כגון השטרות כו'. אלמא דשטר איקרי נכסי: דתנן המקדיש כל נכסיו והיה בהן בהמה הראויה לגבי המזבח זכרים ונקבות. ר"א אומר זכרים א) יקרבו עולות ונקבות ימכרו לזבחי שלמים והשאר יהיה לבדק הבית. ר' ב) יהודה אומר אלו ואלו ימכרו בדמים ויפלו עם שאר בדק הבית. אלמא דבהמה איקרי נכסי: ויינות שמנים ועופות ר' אליעזר אומר ימכרו לחייבי אותו מין ויפלו עם שאר נכסים לבדק הבית: מעלין לו תפילין. נוטלין אותן ממנו ויהיו (אותו) הקדש: ספר תורה. ולא אמר בהדיא מי איקרי נכסי: כתבתינהו לנכסה דהיתה מברחת מבעלה דקא בעיא לאנסובי לרב זביד. ובסוף איגרשה והיתה רוצה להחזיר בהן: אמר משום אנסובי. דקא בעיא הברחה והא אנסיבא ולא מציא למהדרה בה: אפי' למאן דאמר מברחת שכתבה כל נכסיה קני. המקבל הני מילי דקני היכא דלא גליא דעתה דמשום אנסובי הוא דכתבן לו: הא אנסיבא ואיגרשה וכיון דאגרשה דמי כמאן דלא אנסיבא דלהיכא אמרינן דקני היכא דלא מיגרשה אבל הא דאיגרשה הדרא בה: הדר כתבתינהו לנכסה לרב עוקבא דתרווייהו היו בניה. אמר ליה מאי טעמא עבדת הכי. דאוקמת להו ביד שני: אי משום דכיון דהדרא. ויהבתינהו לרב עוקבא אהדרה מראשון ושני קנה: והא מתה. וכיון דמתה אינה חוזרת דלהיכא אמרינן דהויא חזרה היכא דלא מתה ולא הויא מתנה אבל הואיל ומתה גמרה בלבה לראשון וקנה: חוזר במתנה. ואע"ג דמתה הא כי איתתא נמי מצי למיהדר בה. אימר דאמר שמואל דמצי למיהדר. היכא דלעצמו הדר כלומר לצרכו לכדי חייו אבל דיהבתינהו לאחריני לא הוי חזרה וראשון קנה: א"ל כו'. בין לאחר אע"ג דמתת שני קנה ולא ראשון: מלוגא דשטרות. כריכות הרבה של שטרות: מר לאו צורבא מרבנן הוא. דלא יהבא ליה מידי: חוזר במתנתו. ושני קנה:

ממשפחה לעולם (ב"מ קז.) או: על שם מקומן נקראו בני עלי ממולאי, כדאמר בב"ר בתחלת פרשה נט ואברהם זקן עטרת תפארת שיבה, ר"מ אזל לממלא ראה אותם שחורי ראש, אמר להם שמא ממשפחת עלי אתם דכתיב ביה וכל מרבית ביתך ימותו אנשים, אמרו רבי התפלל עלינו אמר להם לכו וטפלו לצדקה ואתם זוכין לזקנה, והיינו דאמר בר"ה (יח.) אם יתכפר עון בית עלי בזבח ומנחה, בזבח ומנחה הוא דאין מתכפר אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים (לעיל קלז:). אמריתו מילי מולייתא. קטועות בלא רגלים (עירובין כה.). או: דברים גבנונים, לשון מוליא (ב"מ קח:). או: דברים כרותים שאין להם ממש [...] (לעיל קלז.).

א) לפנינו הגי' שם משנה זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית. ב) שם הגי' ר' יהושע אומר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ויביאו בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית.